

KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 2007-01-29 r.
K(2007) 329

Dotyczy: **pomoc państwa / Polska**

- **Pomoc nr N 553/2006**
- **Pomoc dla gospodarstw rolnych w celu złagodzenia skutków suszy**

Szanowna Pani Minister,

Komisja pragnie poinformować Polskę, że po przeanalizowaniu przekazanych przez władze polskie informacji na temat wyżej wymienionej pomocy, postanowiła nie wnosić zastrzeżeń wobec tej pomocy ze względu na jej zgodność z Traktatem WE.

Komisja podjęła decyzję na podstawie następujących ustaleń:

1. PROCEDURA

- (1) Zgodnie z art. 88 ust. 3 Polska poinformowała Komisję o wymienionym środku w przesłanym pocztą elektroniczną piśmie z dnia 17 sierpnia 2006 r., zarejestrowanym tego samego dnia. Dodatkowe informacje zostały przekazane w pismach dostarczonych pocztą elektroniczną w dniach 10 października 2006 r., 31 października 2006 r., 6 grudnia 2006 r. i 21 grudnia 2006 r., zarejestrowanych odpowiednio w tych samych dniach.

2. OPIS PROGRAMU POMOCY

2.1. Informacje ogólne na temat suszy

- (2) W czerwcu i lipcu 2006 r. w wielu częściach Polski wystąpił dotkliwy brak opadów. Zgodnie z informacjami dostarczonymi w czerwcu miesięczny opad zarejestrowany w 18 z 57 stacji synoptycznych wyniósł zaledwie 50 - 75 % normalnie rejestrowanego poziomu, zaś w 12 stacjach zarejestrowano opad na poziomie poniżej 50 % normalnych miesięcznych opadów. W lipcu 50 stacji w dalszym ciągu

Jej Ekszelencja
Pani Anna FOTYGA
Minister Spraw Zagranicznych
Al. Szucha 23
PL-00 - 580 Warszawa

rejestrowało opad poniżej 50 % poziomu normalnych miesięcznych opadów, z czego 31 stacji zarejestrowało opad na poziomie poniżej 25 % normalnych opadów.

- (3) Według dostarczonych informacji susza wywarła bardzo negatywny wpływ na rolnictwo. Straty poniesione na skutek tej suszy szacowano w październiku 2006 r. na ponad 6,1 mld PLN (około 1,5 mld EUR).

2.2. Tytuł

- (4) Pomoc dla gospodarstw rolnych w celu złagodzenia skutków suszy.

2.3. Budżet:

- (5) Budżet całkowity 544,8 mln PLN (około 143 mln EUR¹);

2.4. Czas trwania

- (6) 30.6.2007

2.5. Beneficjenci

- (7) Producenci rolni, którzy ponieśli straty w wyniku suszy w 2006 r.
- (8) Pomoc będzie udzielana jedynie tym gospodarstwom rolnym, które na skutek suszy poniosły straty wynoszące ponad 30 % (straty na poziomie gospodarstw szacują komisje powoływane przez wojewodów).

2.6. Cel pomocy

- (9) Celem pomocy jest częściowa rekompensata strat poniesionych przez polskich rolników w wyniku suszy w 2006 r.

2.7. Rodzaj pomocy

- (10) Dotacja bezpośrednia

2.8. Podstawa prawna

- (11) – Projekt ustawy o zmianie ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych wraz z aktami wykonawczymi (3 projekty rozporządzeń Rady Ministrów).

- Projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji programów pomocy dla gospodarstw rolnych w celu złagodzenia skutków suszy.

2.9. Środek pomocy

- (12) Na podstawie przekazanych informacji, tylko rolnicy, którzy w wyniku suszy ponieśli straty w uprawach przekraczające 30 %, są uprawnieni do otrzymania

---

¹ Kurs wymiany z dnia 19 grudnia 2006 r. 1 EUR = 3,7968 PLN

pomocy. Straty w danym gospodarstwie są oszacowywane przez komisje powoływane przez wojewodów. Szacunki te są protokołowane.

- (13) Każde gospodarstwo rolne, w którym straty przekroczyły 30 %, uprawnione jest do otrzymania zryczałtowanej dopłaty, będącej „zasiłkiem socjalnym”, uzależnionym od wielkości gospodarstwa.
- (14) Gospodarstwa rolne o powierzchni poniżej 5 ha otrzymują zasiłek socjalny w wysokości 500 PLN.
- (15) Gospodarstwa rolne o powierzchni powyżej 5 ha otrzymują zasiłek socjalny w wysokości 1 000 PLN.
- (16) Zasiłek ten zostanie powiększony o sumę 392 PLN w przypadku gospodarstwa rolnego utrzymującego bydło, owce, konie lub kozy, którego straty w użytkach zielonych przekraczają 30 %².
- (17) Zgodnie z informacjami dostarczonymi pocztą elektroniczną w dniu 10 października 2006 r. do otrzymania pomocy w oparciu o program ubezpieczeń społecznych dla rolników uprawnieni są jedynie rolnicy posiadający 1 ha przeliczeniowy użytków rolnych (ha przeliczeniowy ustala się na podstawie przeliczników dla poszczególnych klas użytków rolnych).
- (18) Ponadto rolnicy, którzy ponieśli na skutek suszy w 2006 r. straty przekraczające 30 % otrzymują dopłatę za kwalifikowany materiał siewny i sadzeniaki ziemniaka. W pierwszym piśmie przesłanym przez Polskę pocztą elektroniczną w dniu 17 sierpnia 2006 r. przewidywano, że dopłata ta zostanie przyznana w oparciu o 100 kg określonych wykorzystanych nasion lub sadzeniaków. Jednak w piśmie przesłanym pocztą elektroniczną w dniu 10 października 2006 r. władze polskie poinformowały Komisję, że pomoc przyznawana będzie jednak na podstawie liczby hektarów użytków rolnych, na których uprawia się kwalifikowany materiał siewny lub sadzeniaki ziemniaka.
- (19) Zgodnie z informacjami przekazanymi przez władze polskie pismem przesłanym pocztą elektroniczną w dniu 31 października 2006 r. kwota dodatkowej pomocy będzie wynosiła 50 PLN na hektar kwalifikowanych lub elitarnych zbóż, 60 PLN na hektar kwalifikowanych lub elitarnych roślin strączkowych i 300 PLN na hektar kwalifikowanych lub elitarnych ziemniaków.
- (20) Władze polskie w piśmie przesłanym pocztą elektroniczną w dniu 6 grudnia 2006 r. poinformowały Komisję, że projekt ustawy o zmianie ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych będzie zawierał przepis ustanawiający zasady przyznawania dopłat do kwalifikowanego materiału siewnego i sadzeniaków ziemniaków, zgodnie z którym dopłaty te będą wypłacane jedynie po uprzednim sprawdzeniu kwoty poniesionych strat spowodowanych przez suszę (na podstawie protokołu sporządzonego przez komisje wojewódzką) oraz po weryfikacji udzielonej danemu rolnikowi pomocy w formie zasiłku socjalnego.

---

² Z tego względu maksymalna wysokość zasiłku socjalnego wypłacanego na gospodarstwo rolne wynosi 1 392 PLN (367 EUR, kurs wymiany z dnia 19 grudnia 2006 r.) tj. w przypadku gospodarstwa o powierzchni ponad 5 ha, w którym utrzymywane jest bydło, owce, konie lub kozy.

- (21) W tym samym piśmie przesłanym pocztą elektroniczną władze polskie potwierdzają, że pomoc w formie dopłat do kwalifikowanego materiału siewnego i sadzeniaków ziemniaków w żadnym przypadku nie przekroczy różnicy pomiędzy sumą strat a przyznanym zasiłkiem socjalnym.

3. OCENA ZGODNIE Z REGULAMI KONKURENCJI

3.1. Stosowanie pomocy w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE

- (22) Zgodnie z art. 87 ust. 1 Traktatu WE pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiejkolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.
- (23) Rozważana pomoc jest finansowana z zasobów państwowych i przynosi korzyści niektórym przedsiębiorstwom rolnym (patrz pkt 2.5). Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości, pomoc na rzecz przedsiębiorstwa wydaje się wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi w przypadku, gdy przedsiębiorstwo to wykonuje działalność na rynku otwartym na wewnątrzspółnotową wymianę handlową³. Sam fakt, że w porównaniu z innymi konkurującymi przedsiębiorstwami konkurencyjna pozycja przedsiębiorstwa jest wzmocniona poprzez dostarczanie mu korzyści gospodarczych, których w przeciwnym razie nie uzyskałoby przy zwykłym toku prowadzenia działalności, wskazuje na możliwe zakłócenie konkurencji⁴. Beneficjenci omawianej pomocy prowadzą działalność w wysoce konkurencyjnych warunkach rynku międzynarodowego⁵. Stąd środek pomocy może zakłócić konkurencję i wpłynąć na wymianę handlową między państwami członkowskimi i dlatego stanowi pomoc w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE.

3.2. Zgodność pomocy na mocy art. 87 ust. 3

- (24) Jednakże zakaz pomocy państwa przewidziany w art. 87 ust. 1 uwzględnia pewne odstępstwa.
- (25) Zgodnie z art. 87 ust. 3 lit c) Traktatu, za zgodną ze wspólnym rynkiem można uznać pomoc przeznaczoną na ułatwienie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie wpływa na warunki wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem.

---

³ Zob. w szczególności orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości z dnia 13 lipca 1988 r., sprawa 102/87, Republika Francuska przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich, ECR 1988, str. 4067.

⁴ Orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości z dnia 17 września 1980 r., sprawa 730/79, Philip Morris Holland BV przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich, ECR 1980, str. 2671.

⁵ Sektor rolnictwa jest w dużym stopniu otwarty na wewnątrzspółnotową wymianę handlową. W 2004 r. wartość produktów rolnych stanowiąca odpowiednio około 183 mld EUR (przywóz) i 187 mld EUR (wywóz) była przedmiotem handlu wewnątrzspółnotowego w UE, co stanowi ok. 57 % całkowitej produkcji rolnej wynoszącej 324 mld EUR (źródło: Eurostat).

- (26) Pomoc państwa w sektorze rolnictwa musi być rozpatrzona w kontekście Wytycznych Wspólnoty w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnictwa (zwanych dalej „wytycznymi”)⁶.
- (27) W pkt 11.3 wytycznych określone zostały zasady udzielania pomocy rolnikom z uwagi na szkody spowodowane niekorzystnymi warunkami pogodowymi.
- (28) Zgodnie z pkt 11.3.1 wytycznych Komisja konsekwentnie podtrzymywała stanowisko, że niekorzystnych warunków atmosferycznych, takich jak mróz, grad, lód, deszcz czy susza nie można uznać za klęskę żywiołową w rozumieniu art. 87 ust. 2 lit. b). Jednak ze względu na szkody, jakie wymienione zjawiska atmosferyczne mogą wyrządzić w produkcji rolnej lub w środkach produkcji rolnej, Komisja uznała, że zdarzenia takie można porównać z klęskami żywiołowymi w przypadku, gdy poziom szkód sięga określonego progu, który został ustalony na poziomie 20 % normalnej produkcji na obszarach o mniej korzystnych warunkach gospodarowania oraz 30 % na pozostałych obszarach.
- (29) Na mocy obecnie obowiązującego programu jedynie ci rolnicy, którzy z powodu suszy ponieśli szkody przekraczające 30 % są uprawnieni do otrzymania pomocy (zob. ustęp 2.9). Z tego względu można uznać, że na poziomie poszkodowanych gospodarstw suszę można porównać do klęski żywiołowej w rozumieniu pkt 11.3.1 wytycznych.
- (30) Ten sam pkt 11.3.1 przewiduje ponadto, że zgłoszenie środków pomocy z tytułu odszkodowania za szkody spowodowane niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi powinno zawierać dodatkowo odpowiednie informacje meteorologiczne.
- (31) Polskie władze przekazały dostarczone przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej szczegółowe informacje na temat braku opadów w czerwcu i lipcu 2006 r. (zob. ustęp 2.1).
- (32) Pkt 11.3.2 wytycznych podaje, że w przypadku szkód w uprawach rocznych straty na poziomie 20 % lub 30 % muszą być określone na podstawie produkcji brutto odpowiedniej uprawy w danym roku w porównaniu z roczną produkcją brutto w normalnym roku. Zgodnie z pkt 11.3.3 oszacowanie strat powinno w zasadzie być przeprowadzane na poziomie indywidualnych gospodarstw. Jednak jeżeli niekorzystne warunki atmosferyczne wystąpiły na dużym obszarze powodując wszędzie taki sam skutek, Komisja uznaje, że wypłaty pomocy mogą być obliczane na podstawie średnich strat, pod warunkiem, że są one reprezentatywne i nie powodują nadwyżki rekompensaty w przypadku jakiegokolwiek beneficjenta.
- (33) Polskie władze w piśmie przesłanym pocztą elektroniczną w dniu 31 października 2006 r. wyjaśniły, że polscy rolnicy nie podlegają rachunkowości fiskalnej, lecz są opodatkowani podatkiem ryczałtowym⁷. Z tego względu oszacowanie strat może odbywać się jedynie na podstawie podejścia statystycznego.

---

⁶ Dz.U. C 28 z 1.2.2000, str. 2.

⁷ Zgodnie z przekazanymi informacjami podatek ten ustala się przy założeniu, że produkcja wynosi 2,5 q żyta z 1 ha przeliczeniowego użytków rolnych (ha przeliczeniowy ustala się na podstawie przeliczników dla poszczególnych klas ziemi).

Straty w danym gospodarstwie są oszacowywane przez komisje wojewódzkie. Podstawą przydzielania pomocy są protokoły strat.

- (34) W tym samym piśmie przesłanym pocztą elektroniczną władze polskie zapewniają, że w przypadku przyznania zasiłku socjalnego można wykluczyć możliwość nadmiernej rekompensaty. Jedynie rolnicy posiadający 1 ha przeliczeniowy użytków rolnych są uprawnieni do otrzymania zasiłku socjalnego. Zdaniem władz polskich statystyczny dochód z 1 ha przeliczeniowego użytków rolnych wyniósł w 2005 r. 1 844 PLN (około 486 EUR⁸). Zatem (ujęte statystycznie) straty jakiegokolwiek gospodarstwa uprawnionego do otrzymania pomocy muszą wynosić co najmniej 553,2 PLN (tj. 30 %), podczas gdy zryczałtowana dopłata będąca zasiłkiem socjalnym dla gospodarstw o powierzchni mniejszej niż 5 ha użytków rolnych wynosi 500 PLN.
- (35) Zgodnie z informacjami dostarczonymi przez władze polskie w piśmie przesłanym pocztą elektroniczną w dniu 6 grudnia 2006 r. dopłaty do kwalifikowanego materiału siewnego i sadzeniaków ziemniaków (zob. ust. 18 - 21) będą wypłacane jedynie po uprzednim sprawdzeniu kwoty poniesionych strat spowodowanych przez suszę (na podstawie protokołu sporządzonego przez komisję wojewódzką) oraz po weryfikacji udzielonej danemu rolnikowi pomocy w formie zasiłku socjalnego. Władze polskie potwierdziły również, że pomoc w formie dopłat do kwalifikowanego materiału siewnego i sadzeniaków ziemniaków w żadnym przypadku nie przekroczy różnicy pomiędzy sumą strat a przyznanym zasiłkiem socjalnym.
- (36) Pkt 11.3.6 wytycznych stanowi, że od kwoty wypłaconej pomocy należy odjąć kwotę uzyskaną w ramach systemu ubezpieczeń, aby uniknąć nadmiernej rekompensaty. Należy również odjąć koszty zwykłe nie poniesione przez rolnika. Jeśli jednak koszty takie wzrosły w wyniku niekorzystnych warunków atmosferycznych możliwe jest przyznanie dodatkowej pomocy w celu ich pokrycia.
- (37) Zgodnie z informacjami dostarczonymi przez władze polskie w piśmie przesłanym pocztą elektroniczną w dniu 6 grudnia 2006 r. żadna firma ubezpieczeniowa nie prowadziła ubezpieczenia upraw rolnych od ryzyka suszy na warunkach komercyjnych, które objęłoby uprawy w 2006 r. Z tego względu nie zostało wypłacone żadne odszkodowanie z tytułu strat poniesionych na skutek suszy.
- (38) Pomoc przyznana w ramach tego systemu opiera się na podejściu statystycznym (zob. ust. 33). Z tego powodu niemożliwe jest uwzględnienie kosztów zwykłych nieponiesionych lub podwyższonych na skutek suszy. Jednak władze polskie wykazały, że w ramach tego systemu możliwość nadmiernej rekompensaty została wykluczona (zob. ust. 34 i 35). Ponadto kwoty wypłacane poszczególnym rolnikom powinny być raczej niewielkie. Zgodnie z dostarczonymi informacjami straty powstałe na skutek suszy zostały oszacowane przez komisje wojewódzkie w ok. 600 000 gospodarstw rolnych. Przy całkowitym budżecie programu wynoszącym 544,8 mln PLN średnia kwota pomocy przypadająca na gospodarstwo będzie wynosiła ok. 908 PLN (ok. 239 EUR⁹).

---

⁸ Kurs wymiany z dnia 19 grudnia 2006 r.

⁹ Kurs wymiany z dnia 19 grudnia 2006 r. 1 EUR = 3,7968 PLN

(39) W związku z powyższym można wywnioskować, że proponowany środek pomocy jest zgodny z właściwymi przepisami Wytycznych Wspólnoty w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnictwa.

4. WNIOSEK

(40) W świetle powyższego Komisja postanowiła uznać pomoc za zgodną ze wspólnym rynkiem na mocy art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu.

(41) Zobowiązuje się polskie władze do przedstawienia Komisji ostatecznie przyjętych wersji podstawy prawnej regulującej program.

(42) Ponadto Komisja pragnie zwrócić uwagę władz polskich na fakt, że w dniu 6 grudnia 2006 r. przyjęła ona nowe Wytyczne Wspólnoty dotyczące pomocy państwa w sektorze rolnictwa. Po wejściu w życie wspomnianych wytycznych państwa członkowskie będą musiały podjąć odpowiednie środki w celu dostosowania istniejących programów pomocy do nowych przepisów.

(43) W przypadku gdyby niniejsze pismo zawierało informacje poufne, które nie powinny być przekazywane osobom trzecim, należy poinformować o tym Komisję w terminie piętnastu dni roboczych od daty jego otrzymania. Jeżeli Komisja nie otrzyma w wyznaczonym terminie uzasadnionego wniosku w tym względzie, uzna to za wyrażenie zgody na ujawnienie osobom trzecim i na publikację pełnej treści niniejszego pisma w autentycznej wersji językowej na następującej stronie internetowej: http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/. Wniosek taki należy wysłać listem poleconym lub faksem na adres:

Komisja Europejska
Dyrekcja Generalna ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów
Wiejskich
Directorate H – Agricultural Legislation
Unit H.2 - Competition
Biuro: Loi 130 5/94A.
B-1049 Bruksela

Faks: 0032 2 29 67 672

Z wyrazami szacunku
W imieniu Komisji

Mariann FISCHER BOEL
Członek Komisji